

גיליון
קכ"ג

שומרי משמרת הקודש

ניסן תשפ"ה

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני 'מורא מקדש' ותפילה - ישיבת טל תורה

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

אשאל אותך חידה קצרה לקראת חג הפסח הקרב ובא.

בתקווה כי נזכה השנה להקריב את קרבן הפסח במועדו כהלכתו.

כיצד יתכן כי אדם הקריב את קרבן הפסח כדת וכדין לכל פרטיו ודקדוקיו, ללא שום פסול ופגם, ובכל זאת יקבל מלקות?

תשובה, אם שחט את הקרבן או היזה את הדם ולאחד מבני החבורה היה חמץ ברשותו, עבר על לאו שכתוב בתורה: 'לא תִּזְבַּח על חֶמֶץ דָּם זֶבְחִי'. שאסור לשחוט הפסח ועדיין החמץ קיים. כך פסק הרמב"ם (הלכות קרבן פסח פ"א ה"ה) השוחט את הפסח בזמנו והיה לו כזית חמץ ברשותו לוקה שנאמר לא תזבח על חמץ דם זבחי שלא יזבח הפסח והחמץ קיים אחד השוחט ואחד הזורק את הדם ואחד המקטיר את האימורים איהם ברשות אחד מהם או ברשות אחד מבני חבורה שאוכלין פסח זה כזית חמץ בשעת הקרבתו הרי זה לוקה.

לא באתי לחדש לך את מה שאמרתי קדמונים 'פסח' הוא מלשון 'פה סח' דהיינו שהפה סח בדברי קדושה. אימתי הפה סח? הלא בשעת התפילה זהו הזמן שהפה סח ומדבר אל הש"ת בתפילה ותחנונים. זכור היטב כי שבשעה זו שהפה סח ומעלה קרבן יניחו אליו. אין הש"ת חפץ שיהיה החמץ - ששיח בדברים אחרים שאינם מהתפילה, לא רק ה'חמץ' של המתפלל עצמו, אלא אף ה'חמץ' של שאר בני החבורה, בזמן קרבן הפה סח. צריך שיהיה שמור ונקי מכל חמץ ומכל שאור.

האמת שעלינו להיזהר שלא ייכנס בתפילתנו שום מחשבה זרה שגם היא לחמץ יתישב, אך מ"מ אין הק"ה בא בטרוניא עם ביותיו, אם עושים השתדלות ואח"כ עולים מחשבות בלב, הם אינם בשליטת האדם, אך שיחה זרה - הם מלהזכיר, לא ישמע ולא יעלה על פינו, בוודאי שעלינו להיזהר ולהישמר ממנה כרחוק מזרח ממערב.

נקודה נוספת שניתן ללמוד מתקופה זו.

ימים אלה עוברים כל בתי ישראל שינויים אדירים, החל מניקיון יסודי בכל הבית, משפשפים ומנקים גם במקומות שאין מכניסים בהם חמץ, הקניות הרבות לחג, מתאמצים, טורחים, מתייגעים, מזיעים, אין צורך להכביר במילים, המציאות הנראית לעינינו בכל שנה הוא מחזה משובש נפש ומרהיב עין, זה שהורגנו לכך מקטנות אינו סיבה שלא לעצור ולחשוב מעט, להעניק דקה של מחשבה ותשומת לב לכל הסובב אותנו.

נעצום עין לרגעים מספר, הלא זה כמעט בלתי אפשרי ובלתי ייאמן, ראה נא עד כמה בכוחנו לפעול ולהגיע בכוח הרצון העצום הפועם בקרבנו, כוח אדיר וחזק שפועל בנפש האדם עד שמגיע להישגים עצומים.

בשנה זו חל ערב פסח בשבת, נזכה לראות שעל אף העבודות המייגעות והמפרכות את הגוף, עם ישראל ישיבים בערב פסח, על מנת להספיק את תפילות השבת ולסיים את סעודות השבת בעוד מועד, בשבת סוף זמן אכילת חמץ, כולם יסיימו את אכילתם, בשעת סוף זמן הביטול לא תמצא גרגר חמץ בשום בית יהודי.

זהו כוחו האדיר הטמון בעם ישראל, כוח הרצון לקיים מצוות הש"ת.

קח זאת כנקודה למחשבה, וראה גם ראה שלמען כבוד הש"ת אפשר להגיע להישגים וכוחות אדירים. עבור שתיהק בשעת התפילה, נדרשים כוחות פחותים מאלה, בתשומת לב נכונה ודאי ובטוח שתגיע לזה.

אאחל לך מעומק הלב, א כשר'ן פריילעכן פה סח, מפסח לכל ימות השנה.

עלה והצלח

מאחל בכל לב

ידידך ומוקירך

דברים אחדים

חמץ ומצה

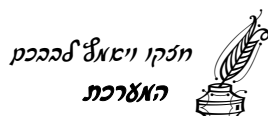
עליו מצות: בכל ימות השנה, החמץ הוא עיקר מזוננו וחיותו של האדם, כדי לנתק את האדם מהרגל בסיסי שקשור אליו בנימי נפשו, עליו להיות ניזון מתחליף בריא ומזין, עבור כך ציוותה התורה לאכול מצה, הגם שאין חיוב גמור לאכול מצה כל שבעת ימי החג מלבד בליל הסדר, אך בשבעת ימים אלה תעמוד המצה כבסיס תחליף למזון האדם וחיותו.

לאור הדברים שאיסור החמץ וחייב המצה שלובים זה בזה, למדנו כאן יסוד עצום, מוכר לכולנו כי החמץ מסמל את היצר הרע, מוטל עלינו להתרחק ממנו לחלוטין, בל יראה ובל ימצא, אולם, על מנת להתנתק מכוחו של יצר הרע ותחבולותיו ופיתויו, עלינו להזין את נשמותינו בדברים רוחניים מזינים ובריאים, הקב"ה ברא את היצר הרע, אך כנגדו ברא את התורה, שתהיה תבלין כנגדו, אין דרך אחרת להניצל ממנו.

כן גם בנוגע לענייננו, כאשר דיבור האדם עומד במהות חיינו, הלא כך מכונה האדם - 'מדבר', אך לעתים דיבור זה הוא בגדר חמץ. בשעת התפילה בל יראה ובל ימצא, אך כיצד נתגבר על כוח ההרגל, על הכוח המניע את האדם בכל שעות היום, אך ורק על ידי מצוות פה סח בקדושה, כאשר האדם מחזק את כוח נשמתו בדיבורי קודש המתוקים והנפלאים של כוח התפילה, אינו אומרם מן השפה ולחוץ ולבו בל עמו, אלא מתבונן בחיבות הנפלאות שמדבר בשעה זו, חושב על הזכות העצומה שנפלה בחלקו, שיכול להשיח את לבו עם בוראו ויוצרו, בעת הזאת תיזון נשמתו במזון בריא וערב. כשתתרום נפשו ותחוש את הטעם הערבי והטוב, יהיה בכוחו לגרש ולבער את החמץ, שוב לא יערב בלשונו דיבורי הבל ושיחה בטלה, זו היא העצה היעוצה לכל אשר חפץ ללכת באורח מישור ודרך חיים נכונה.

כשם שביעור חמץ משולב באכילת מצה, היא מאכל הרפואה לכל חמץ ולכל רע, בשעה הקדושה של התפילה נבער את החמץ - דיבורים בטלים, ע"י שנקדש עצמנו בקדושת התפילה ברעותא דליבא, 'טעמו וראו כי טוב ה', נזכה לפה סח כשר ושמח, לעבוד את ה' אלקינו בעבודת התפילה כראוי, בשמחה ובטוב לבב.

א לעכטיגן כשר'ן פריילעכן פסח

ד"ר דניאל מזורי העיף מבט לעבר הרשימה, מי ומי נקבע תורם להיום, חיזק עליה בשפתיו כשהבחין כי אביתר מופיע ברשימת המטופלים ליום זה.

מ'ה הצחיק אותך דוקטור - התעניין בועז - רופא חדש צעיר, על מנת להשתלם בתחום הרפואה, עומד בועז תקופה ממושכת במרפאה לצדו של הרופא הוותיק ד"ר מזורי.

- פשוט מאוד, מטופל זה מעורר בך גיחוך בכל פעם מחדש, טוב מאוד ששאלת, כרופא צעיר עליך להכיר גם תופעות משונות אלה, אולי תמצא עצה נבונה כיצד לטפל בהם, אסביר לך במה מדובר.

המטופל אביתר טובל תקופה ארוכה מכמה וכמה בעיות רפואיות קשות, קשיי נשימה, משקל יתר, סוכרת גבוהה, ועוד ועוד, היו גם פעמים שהגיע למצב פיקוח נפש ממש, מפעם לפעם הוא מגיע אלי לאבחון רפואי, בכל פעם אני מזוהר אותו מחדש כי עליו להימנע מכל מיני מאכלים הגורמים לו נזק, כמה פעמים הסברתי לו כי מאכלי סוכר הם סכנה בשבילו, מאכלים עתירי שומן מגבירים את חוליו, הפציינט שומע את הדברים, הם נכנסים ללבו והוא מסכים לכל מילה, נראה כי הפעם הוא קלט את משמעותם.

בתחילה הוא אומנם מיישם את ההוראות, הוא נמנע מכל אותם מאכלים המזיקים לגופו, אך לא עובר זמן רב והוא שב לסדרו, שוב מכניס לגופו את כל אותם רעלים המזיקים, כשאני מעיר לו הוא מתנצל שאינו מצליח להתאפק ולעצור את עצמו לנוכח המטעמים שערבים לחיכו, שוב מגיע לפה, מקבל הוראות ברורות שעליו להישמר ולהיזהר, אם לא הוא מכניס את עצמו לסכנה ממשית, ושוב לאחר תקופה קצרה, חוזר חלילה, במה עוד אוכל לשתכנע אותו, בועז, אתה רופא צעיר מתחיל, כיצד אתה היית נוהג במקומי?

- אתה צודק דוקטור, אכן מקרה מורכב ומסובך, המטופל מבין ומפנים בשכלו, שכל אותם מוצרים הם נזק ברור ועם כל זאת בקושי מצליח לעצור בעצמו לתקופה קצרה בלבד, מעבר לכך אינו יכול להתאפק, אולם נראה לי להציע פתרון, נראה מה דעתך בניידון.

מלבד הקושי הרפואי החיצוני, יש כאן קושי נפשי פנימי, החולה קשור בעמקי נפשו לכל אותם מאכלים שהורגל בהם מקטנות במשך שנים רבות, על אף שבשכלו הוא מבין היטב כי הם צרה צרורה עבורו, אך בטבע גופו הוא עדיין נמשך אליהם, זה גורם לו את הקושי שאינו מצליח להתנתק מהם.

ומה העצה לך?

עלינו למצוא עבורו דרך חליפית, כנגד אותם מטעמים ומנעמים שהורגל אליהם והם מזיקים וגורמים לו את כל המחלות, כנגדם יש לספק עבורו מאכלים טעימים וערבים אך מזינים ובריאים לגוף, נראה לי שזו הדרך היחידה לנתק ולשרש ממנו את ההרגלים הישנים המזיקים.

- רעיון פשוט ונפלא, זה נשמע נכון ומעשי מאוד, איך לא חשבת על זה?

התורה הקדושה מצווה אותנו להישמר ולהתרחק מהחמץ, עלינו להיבדל ממנו לחלוטין, אולם יחד עם זאת נתנה לנו התורה מצווה נשגבה של אכילת מצה, כך אמרה תורה: 'לא תאכל עֲלֵיו חֶמֶץ שְׁבַע יָמִים תֹּאכַל

רננו צדיקים

עבודת התפילה בצל צדיקי הדורות זי"ע

אמרי פי

עובדות והנהגות, שיחות קודש ואמרות טהורות מעוררות לב ונפש לעבודת התפילה, מאת

כ"ק אדמו"ר הרה"ק רבי חיים מאיר זי"ע

בעל 'אמרי חיים' מויזניץ

ליומא דהילולא - ט' ניסן - תשל"ב

מלוקט: אמרי חיים, ליקוטי אמרי חיים, מאיר החיים, נר החיים - גיליונות צעירי ויזניץ

זיכרונות וגעגועים לעבודתו הק' בתפילה, מתוך שיחות קודש מאת בנו כ"ק אדמו"ר ה'ישועות משה' מויזניץ זי"ע

צריך להזכיר מעשים רבים עת היה בחיים חיותו ומה עוד שהיה בתקופה וגבורתו, איך היתה עבודתו בקודש, איך עבד ה' בעבודה שבלב זו תפילה, כל גופו ואבריו נזדעזעו ונתלהטו באש קודש, נפשו יצאה בדברו דיבורי תפילה להשי"ת. כמה חיות קדושה ושמחת הלב השפיע והזריח לכל אלו שהסתופפו בצילו ובפרט עת שפך שיחו לפני קונו בתפילה בדבקות והתלהבות נפלאה, שמענו ה'פסוקי דזמרה' בהשתפכות הלב והנפש. אל תשכחו עבודתו בעת התפילה, תפילות שבת וי"ט וימות החול, דבקותו, שמחתו והתלהבותו באמירת שבח הבורא ית"ש, כלות נפשו בעת אשר לבו ובשרו ירננו לא-חי... אל תשכחו איך הורה להתפלל, לקבל ע"ע עול מלכות שמים. להתבונן בדרכי הק', האיך היה מתפלל בשמחה רבה, התלהבות וחמימות, אהבה, תשוקה, כיסופין ורעיונות אדליבא, הכל ככוונה גבוהה לעשות נחת רוח לשכינתא קדישא, שתצא מגלותא ותקום מעפרא.

כל מי שהתבונן בעבודתו הקדושה, התעוררה בו רוח טהרה ואהבת הבורא ברוך הוא, על ידי תפילתו בהתלהבות וחמימות רומם את כל העומדים סביבו והפיח גם בקרבם חמימות והתלהבות. תפילתו הק' היתה בלהט אש קודש שמוזה נמשך יראה ופחד הבורא לכל רואהו. כל שאפתו וחיותו היו להתקשר ולהתדבק בבורא ית"ש, ומי שהתבונן כיצד נראית תפילתו ועבודת השי"ת שלו, נכנסו בקרבו הרהורי תשובה, חשק ורצון להתעלות בעבודת השי"ת.

עמוד העבודה

חסידיו ויזניץ הוותיקים כשהיו מונים את שבתם של בני הסבא קדישא בעל 'אהבת ישראל' זי"ע היו מציינים את כ"ק רבינו זי"ע בתואר 'עמוד העבודה', מרא דצלותהו דישאל, אף אביו הקדוש זי"ע כשיגיש פעם רבינו זצ"ל אל התיבה לחזרת הש"ץ של יום הכיפורים, הביט אחריו בהערצה רבה והתבטא: 'כעת הולך הגנרל להתפלל' הנה כי כן היה כ"ק רבינו זי"ע הראש והאלוף לצבאות ה' הניגשים אל הקודש לשפוך שיחם ולהקדיש ליצורם נחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדושה.

הכנה לתפילה בלימוד התורה

מתריע היה רבינו ללא הרף, כי אין לבוא בבוקר לבית המדרש הישר מן המיטה, כשהאדם אחוז בחבלי השינה. בהזדמנות פנה ואמר למשגיח השיבה: היתכן, אני עוקב אחרי בחור פלוני, זה כמה שבועות, ורואה שקם בשבת קודש בבוקר בשעה מאוחרת, הולך למקוה ובא להתפלל מבלי ללמוד קצת לפני התפילה, אינני יכול לסבול כזאת. בפעם אחרת התבטא: מי שאינו לומד לפני התפילה, אין לו שייכות בתפילה. אברך לאחר תחנונו שביקש הדרכה איך להתנהג בדרכו החדשה בחיים, יעצור רבינו שילמד שעה בכל ליל לפני התפילה, תמה האברך: וזה הכל? בינתיים התחל לקיים את זה - ענהו רבינו, אחר כך נראה הלאה. גם במכתב הדרכה לאברכים כותב בין השאר: עוד זאת אבקשכם, שכל האברכים ילמדו יחד שיעור קבוע קודם התפילה בבית המדרש.

להקדים לבוא ובמקום קבוע

חפצו היה שכל בחור יקדים לבוא לתפילה, ופעם התבטא אודות בחור שהיה מאחר לעתים קרובות: 'אילו היה יודע כמה שהוא מצער אותי באיחורו, לא היה מאחר'. רבינו זי"ע היה מקפיד מאוד שהבחורים יעמדו במקומות קבועים בשעת התפילה ובל יתהלכו אנה ואנה בעת תפילתם, כשקיבל לידיו ניהול הישיבה בשנת תש"ח דרש זאת בתוקף. פעם הבחין באברך שאחר להגיע לתפילת שחרית, ובתפילת 'זבא לציון' כבר התהלך בלי תפילין, כמי שגמר תפילתו, העיר לו אחר כך בצחות: 'פעם אמר משהו... כשאני קם בבוקר ואני מוצא את עצמי שכבר התפללתי... אני מחיה את נפשי'.

תפילה שיוכנו בתפילה

יגש אליו יהודה ויאמר ב'י אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני' (פר' ויגש), ע"פ מאמרו של הרה"ק ר' נח מלעכוויטש זי"ע לפרש מאמרו ל' חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת קודם התפילה ומתפללים כדי שיוכנו' (ברכות פ"ה מ"א), שבאותה שעה קודם התפילה היו מתפללים שיוכלו לכוון היטב בעצם התפילה, ועל דרך זה פירשו תלמידי בעש"ט הק' 'אנא ה' הושיעה נא' אין 'נא' אלא לשון תפילה, מבקשים אנא מהשי"ת אנא ה' הושיעה - נא, שנוכל להתפלל כראוי, וזהו יגש אליו יהודה ויאמר ב'י אדני' - א-דני קודש, הכוונה להשי"ת, עזרני נא רבונו של עולם, ידבר נא עבדך דבר באזני אדני - שאוכל להתפלל תפילה ראויה, כדבעי.

בזמנות התפילה בסטרעליסק

בתום ימי השבעה להסתלקות אביו הק', באחד הימים פנה אחי רבינו הרה"ק רבי ברוך מסערט ויזניץ זי"ע אל משכשו בקודש ר' זלמן שכתר ז"ל וסח לו: זלמן, רצונך לשמוע תפילה מה? בוא ונשמע את אחי כשהוא מתפלל. אלה שזכו להסתופף בצלו באותה שנת אבלות, אין גומרים את ההלל אודות תפילותיו הלוהטות בתקופה ההיא, בפרט 'פסוקי דזמרה', בנו כ"ק מרן ה'ישועות משה' זי"ע התבטא ואמר, כי את תפילת רבינו באותה עת אפשר להגדירה כ'סטרעליסקער דאווענען'. בעלי מוח ודעת רבים התפעלו מתפילות הללו, ועל ידן נקשרו אליה לנצח.

מילה במילה בקול רם

בעלות רבינו לארץ ישראל היה כבר בגיל ששישים עם כל זאת, תפילותיו הרתוחות עדיין חרותות עמוק בלב שמעיה התפילות הללו, בפרט תלמידי שלמדו בישיבה (בתל אביב ובשנים הראשון בשיכון ויזניץ) מציינים עד היום, כי לרוב היה מתפלל חלק גדול מהתפילה בקול רם, מילה במילה, עד כי גם ילד שלא ידע את התפילה בעל פה, יכול היה להתפלל יחד עמו.

חינך תלמידים לתפילה בדבקות ובתלהבות

בהגיעו לארצנו הקדושה, מצא בחורים רבים משרדי השואה, אשר מוראות החורבן הוציאו אותם מהמסלול הרוחני שבו גדלו בבית הוריהם, והספיקו לשכוח כיצד נראתה פעם תפילה ראויה, רבינו ילמדם, חניכם והרגילם להתפלל תפילה בדבקות ובתלהבות. אף עקב אחר אופן הפיח הבחורים פעם בעת לימוד השל"ה הק' (שהיה נוהג ללמוד עם התלמידים באותה תקופה) פנה אל בעל המעשה (בלשון נוכח, אך בלי להזכיר את שמו) ואמר:

השבוע הפרעת לי מאוד בתפילה, כי החזקת עט בידך בשעת התפילה.

גדלות הבורא ושפלות עצמו, איזו מהן קודמת

הנה נא הואילתי לדבר אל א-דני ואנכי עפר ואפר (פר' וירא), האדם צריך תמיד להתבונן בגדלות הבורא ובשפלות עצמו, ההתבוננות בגדלות הבורא יכולה להביא בשפלות עצמו והתבוננות בשפלות עצמו יכולה להביא להכרה בגדלות הבורא, ובאיזו התבוננות יתחיל, הדרך הנכונה היא להתחיל להתבונן בגדלות הבורא, שע"י זה מתמלא חיות ושמחה, ויבוא בטח להרגשת שפלות עצמו, משא"כ אם יתחיל להתבונן בשפלות עצמו, יכול ליפול חלילה ברשת העצבות שהיא המידה הגרועה ביותר ולא יגיע על ידה לגדלות הבורא, וזהו הנה נא הואילתי לדבר אל א-דני - הנה אני התחלתי לדבר מגדלות הבורא, מיד - ואנכי עפר ואפר, הרגשתי תיכף בשפלות עצמי.

הלהיב את כל המתפללים אתו

מופלג היה רבינו בהסתרת והצנעת דרכו בקודש, אך בענין זה - התפילה, לא הצליח להסתיר את כוחו האדיר, בעת תפילתו היה מגיע ללהט ולהתלהבות עליונה, עד כי לא יכול היה להסתיר את פנימיותו, שללבת הקודש שדלקה בלבו, והבערה ללהט שיצאה, הציתה תבערת אש גם בלבבות עם ה' המתפללים אתו, גם הם התעוררו כאשר הרקיע שקלים בתפילתו, התנשאו עמו והגיעו לידי דבקות בבורא כל עולמים.

פסוקי דזמרה בחיות והתלהבות

את הנעשה בבית המדרש בתפילת פסוקי דזמרה, לא ניתן להגדיר אחרת אלא על פי מה שפירש את הפסוק אהלה ה' - בחי', אלהה את ה' מי' גאנצן לעבן - עם כל החיות שבקרבך, את ההתלהבות והדבקות בתפילה זו ראו במוחש.

בתלהבות פנימית

ברם זהוהיר רבינו לכל יראה האדם כמתלהב בתפילתו בעוד לבו בל עמו, ורמז זאת בדברי המשנה (תחילת מס' בבא קמא) המונה את ההבדל כאחד מד' אבות נזיקין ומדברי המשנה: 'אש - אין בו רוח חיים', והרמז, שהתלהבות כאש להבה, שהיא חיצונית בלבד, ללא רוח חיים פנימית, מאבות נזיקין היא, ועוד יותר גרוע הוא המתנועע בתפילתו רק כדי שיראוהו אחרים, והיה רגיל לשנן דברי מרן קודש הקדשים הבעל שם טוב זי"ע, שפירש את הפסוק 'וירא העם וינועו' - אש מתנועע האדם כדי שיראו האנשים, אות הוא כי 'ויעמדו מרחוק' - עומד הוא עדיין רחוק מהשי"ת.

בהזדמנות אחר: איך דארף בעטן דעם באשעפער, איך זאל האבן כח צו דאווענען, נישט נאר בגוף, נאר בגנפ און, אויסגעלייטערט מיט דעת און ווארעמקייט, (ועלי לבקש מהבורא, שיתן לי כח להתפלל, לא רק בגוף, אלא גם בגנפ, מזוכך בדעת ובתמימות).

ברכה שיוכלו תמיד לפאר ולרומם

כה תברכו את בני ישראל (פר' נשא), 'תברכו' נוט' ר"ו ח' ל' ב' ש' ת' פ' א' ר' ת' רומם (מתפילת נשמת), תברכו את בני ישראל שיוכלו תמיד לפאר ולרומם את שם ה'.

למען כבוד שמו יתברך

בכל קראנו אליו (פר' ואתחנן), בכל תפילותינו אל השי"ת, אין כוונתנו אלא אליו, כבוד שמו יתברך.

מיהו בסכנת חיים רוחנית

בגמ' חולין (ל"ז ע"ב) היכי דמי מסוכנת, אמר רב יהודה אמר רב, כל שמעמידן אותה ואינה עומדת, פירש רבינו זצ"ל, 'עמידה' - מרמזת על 'תפילה' כמאמר חז"ל (ברכות ו'): 'אין עמידה אלא תפילה' שנאמר ויעמוד פינחס ויפלל, ועל פי זה אפשר להסביר את הגמ': היכי דמי מסוכנת? - מיהו האדם שהוא בסכנת חיים? כל שמעמידים אותה ואינה עומדת, כלומר, מי שמלמדים ומחנכים אותו להתפלל, ומאמן לקבל הדרכה איך לעמוד בתפילה לפני בורא עולם.

תפילה בכוונה

כתב רבינו (פר' אחרי) תפילה צריכה כוונה, תפילה בלא כוונה, כגוף בלא נשמה, והכוונה צריכה להיות אמיתית, בדעת ובמחשבה קדושה, בלתי לה' לבדו, כי היצר הרע מתגבר דווקא בשעת עבודה - תפילה לפגום המחשבה.

בכך פירש את הפסוק 'הצילני נא מיד אחי מיד עשו', אין נא אלא לשון בקשה - תפילה - רבונו של עולם, בעת התפילה הצילני מיד עשו, הוא היצר, שלא יבלבל במחשבותיו, ועל כך מבקשים אנו עוד: 'ואני תפילתי לך ה' עת רצון', כי לעתים משוטטת מחשבתו של האדם בעת תפילתו בעולם הרחב, הרחק ממקום הימצאו, לפיכך מבקשים אנו מהשי"ת: 'ואני - תפילתי', שאהיה במקום התפילה.

בדרך זה פירש רבינו גם את הפסוק 'מעשה חשב כמעשה האפד', אפד בגימ' פה, מעשה חשב - המחשבה, והפה - דיבורי התפילה יהיו מכוונים יחדיו, ויחדיו יהיו תמים שני תמידים כהלכתם.

תפילה במסירות נפש להשי"ת

אולם בכוונת המילת לבד לא די, כי כשהאדם מתפלל צריך הוא להתדבק בחי העולמים וכאשר מבאר רבינו (פר' כי תשא): התפילה דהייקו לה' יתברך קשורים זה בזה, כמאמר הקדוש הרבי"ר ברוך ממעזביש זצ"ל על הפסוק 'הוא תמילתך והוא אליך' - כשם שאתה מתפלל, כן אתה מרגיש אלקותו יתברך, וכשם שאתה מרגיש אלקותו כן אתה מתפלל, ועוד למעלה מכך (פר' אחרי) התפילה צריכה להיות באופן זה, שהיה מנוי וגמור אצלו למסור נפשו ונשמתו בעבור רצון השי"ת, כמו שהיה אצל צדיקים קדושים עליונים, התפשטות השמיות בשעת התפילה.

תפילה בדמעות

פעם התבטא: כאשר מזילים דמעה תוך כדי התפילה, הרי זה יותר מאשר כמה תעניות.

עולם הזה המעולה ביותר

הוא שח ואמר: ס'איז נישט דא א גרעסער עולם הזה ווי ווען א יוד קען מכוון זיין ביים דאווענען אזוי ווי עס דארף צו זיין, (אין תענוג עולם הזה גדול יותר, מאשר בעת שיהודי יכול לכוון כראוי בעת התפילה)

מצטרף למשגיחים שלא ישוחחו בשעת התפילה

באחת הדרשות של המרא דאתרא (כ"ק אדמו"ר ה'ישועות משה' זי"ע) על חומרת השיחה בשעת התפילה, כשהודיע כי נבחר ועד ששמונה אברכים לשמור על השקט בבית המדרש בעת התפילה, והוא (הרב) יהיה התשיעי, הוסיף רבינו: 'ואני העשירי'.

והגדת לבנה

מערת שנבחר 'יקותיאל למשכ' בבית האדמו"ר שליט"א הבין ברורות כי שליחות קודש רב משמעותית עומדת בפניו.

ר' יקותיאל, מחשובי ופני הקהילה החסידית המפוארת, מוכר לכל כיהודי חסידי לוחט, אומנם אין כוחו רב בגאונות מופלגת בתורה, אך תפילותיו נאמרות בהשתפכות הנפש. אמרות טהורות מגדולי וצדיקי הדורות ז"ע שגורים תדיר על לשוננו. כולם יודעים כי בעת שזקוקים לאמרת חיזוק וחסידים יעצדאנק בכל נושא שהוא. הכתובת הנכונה עבור כך - ר' יקותיאל. לאחר שהגביא הזותיק ר' מנדל זרח שלומביץ ז"ל הסתלק לעולמו. התבקש ר' יקותיאל בבקשה אישית מאת האדמו"ר שליט"א להיות רושם הקוויטלעך עבור ציבור המגיעים מידיו למעשה ולברכה.

הרבי שליט"א הדגיש והבהיר בפרוטרוט לר' יקותיאל את התפקיד החשוב המוטל עליו מהיום. אומנם הציבור מגיע להתיעץ ולבקש את ברכת הרבי, אך עם כל זאת גם על כפיו הגביא מונח חלק לא קטן במשימה. מעתה יהיה עליו להקשיב למצוקותיהם וקשייהם של הציבור. זהו ככה זה עליהם, אלה בשאלות גורליות על ניתוחים ועניינים רפואיים. לצד הבאים להתיעץ אודות עניינים בעבודת ה', זה יבוא לשאול אודות הצעה חדשה לפתיחת עסק, חברו יבוא אודות קשיים כלכליים שתקפואתו בתקופה האחרונה. האחד יבוא להתיעץ אודות בנו הצעיר שגבר לאיזה ישיבה עדיף לשלוח אותו. מאידך ישנם גם מאנשי שלומנו העוברים קשים בצער גידול בנים, יש את אלה הזקוקים לברכת זרע של קיימא. ישנם המבקשים ברכה לשידוכים, וישנם הבאים לבקש ברכה לנישואיהם ולהתייעץ אימתי הזמן הראוי לקבוע את יום החתונה. והרשימה עדיין חלקית.

עליך לדעת ר' יקותיאל, כי נחתת מאת השי"ת במידה מאוד והיא 'אוזן קשבת', לתת את אוזניך וזכר אל הזולת להקשיב למצוקה של השני מתוך השתפחות פנימית. ידוע לי על מקרים רבים שלאחר שיחה אתך הוקל להם. יחד עם זאת בידך לנצור את סודם וסיפורם האישי. כל שבא אתך בשיחה יודע כי הדברים שמורים בלבך ככספת שמורה מכל משמר. מאומה לא יזלוז החוצה, שתי תכונות אלה ברוכות מאוד ומתאימות ביותר לתפקיד שהחלטת להטיל עליך. אאחל לך בכל לב בהצלחה מרובה, בזכות הסיוע לרבים בוודאי תיושע גם אתה בכל משאלות לבך לטובה.

אל חדר הגבאים נכנס ר' טוביה הערש גולדנקיט, מראה פניו הראה מיד כי אינו איש בשורה יום.

ר' טוביה הערש מנכבי הקהילה, בן של קדושים מגזע תרשישים. מיוחס לכמה וכמה צדיקי הדורות תלמידי הבעל שם טוב הק' ותלמידיהם הקדושים ז"ע. זה לא סוד, תקופה ממושכת נושא ר' טוביה הערש משא כבד על כתפו. בנו יקירו בבת עינו - מויש', כבר כמה שנים שמת צועד בתלם. בצעירותו היה מוישי' על מוכשר מאוד, למד בהתמדה ובחשק ונבחן על מסכתות רבות בשב"ס. בשנות לימודו בישיבה גדולה הלך המפנה המעצר, בתחילה החסיר הרבה בישיבה בתואנות ותירוצים שונים ומשונים, ברבות הזמן נפלט לגמרי מהמסגרת. יודעי דבר מצביעים על 'חברים טובים' שסחפו את התכשיט היקר אל מחוץ לתחום, לא נאריך בתיאורים אך כמובן שהדבר כצעד צער כבד מנושא עבור אביו ר' טוביה הערש ורעייתו וכל בני המשפחה, לא האמינו למראה עיניהם כי דווקא מוישי' שהיה נועד לגדולות הוא זה שהידרדר לתהום פעורה. מי יודע לאן הוא עוד יכול להגיע.

ר' טוביה הערש עומד בהתייעצות מתמדת עם הרבי שליט"א שמעודדו ללא הרף. כי יום יבוא ומוישי' תחזור. הרבי נתן הוראות ברורות לר' טוביה הערש ואמר לו - 'תפילותיו ובמיוחד תפילותיה החמות של אוגדת תחי' ודאי לא ישובו רוקם, אבל עליכם להתאזר בסבלנות. אין זה העת להטיף לו מוסר, הוא לא כשיר לכך ואינו זמן לקבל. בנפשו של מוישי' פועמת נשמה עדינה, לצערנו הוא כעת מושפע יותר מחבריו שסוחפים אותו לכל מקום ככבש מובל לשחיטה ללא כוח התנגדות. בשעה זו מוטל עליכם רק לקרוב ולחזקו. להרעיף עליו טללי חיבה ואהבה. להראות לו שאתם אוהבים אותו בכל מצב. וברצוני להדגיש נקודה חשובה, על הקושי שבדרך עליכם לאהוב אותו באמת, לא יועיל מילים טובות ודברי אהבה חיצוניים. מוישי' פיקח מאוד ונפשו רגישה, הוא יקלוט מיד אם דברים נאמרים מהשפה ולחוץ. עליכם לקבוע ולחרוט בנפשכם ולהבין כי אין התנהגותו מגיעה מדוע לב. החדירו בתוך לבכם רחמים עצומים עליו. הקשר והאהבה הפנימיים לבטח ישפיעו עליו בהמשך'.

הרבי שליט"א גם הדרכה מפורטת כיצד לקרוב את מוישי' ולהזמין לבית כמה שיותר, יחד עם זאת נתן הרבי הוראות כיצד ומה לעשות שדרכו לא תשפיע לרעה על שאר האחים והאחיות שברבי.

ר' יקותיאל הגביא היה מודע מקרוב לנעשה עם מוישי'. פעמים רבות בשעה שר' טוביה הערש היה ממתין לתורו להיכנס אל האדמו"ר שליט"א. היה שופך את לבו בפני ר' יקותיאל, אך כעת הבחין ר' יקותיאל בר' טוביה הערש כי משהו אינו כשורה. כנראה העניינים התקדמו לשלב רחוק יותר ולא לצד הטוב.

ר' טוביה הערש התיישב לצדו של ר' יקותיאל ובקושי יכול להוציא כמה מילים מהפה. ר' יקותיאל הבין מיד שמדובר בנושא הכאוב הרובץ עליו אך לא הצליח להבין מה קרה בדיוק. ר' טוביה הערש פרץ בבכי סוער ללא יכולת להירגע. ר' יקותיאל הגיש לר' טוביה הערש כוס מים צוננים. לאחר שלגם מעט מהמים שפך את לבו.

אינני מסוגל יותר, באי היום לרבי הן עבורי ובפרט עבור רעייתי הצדקת תחי' שאינה מסוגלת לשאת עוד בצער הגובר מיום ליום. אתה הרי יודע מה קורה עם מוישי', אבל כעת הוא עבר כל גבול. בשבת האחרונה התארח בביתנו. לא צריך להגיד לך שלא הגיע אתי לבית הכנסת, או! כמה אני נזכר בשנים הטובות שהיה עומד לצדי בבית הכנסת ומתפלל ברצינות ובמתיקות. כשהיה מגיע בשנים האחרונות עד היום, לכל הפחות בשעת הסעודה היה מביד אותנו ויושב בין כולם ואף היה שר מעט מזמירות השבת, אך בשבת זו הודיע שנתמסר למה 'שטויות' האלה, אינו מוכן לשחק עוד את המשחק הכפול. ברוב חוצפתו השתער על הספה בחדר והוציא את כלי המשחית שלו ושיחק בו להנאתו בעצם יום השבת. ביקשנו שפחות לא יעשה זאת למול אחיו הצעירים, אך מאומה לא עזר, רעייתו נשברה מאוד וכל השלכת הפכה לתועה, גם יום נשברתי מזיה אהבה, מה היה הסוף אותו. וכי זה הכבוד הראוי לנו ולמשפחתנו הרוממה, איזה פנים יש לי כלפי אבותי הקדושים שרפי מעלה שהרטיטו את העולם בקדושתם וצדקתם, אינני יכול לשאת זאת יותר, באתי לומר לרבי כי מעתה אין לי ברירה ושוב לא תהיה לו דריסת רגל בביתי, כך לכל הפחות לא נראה בעינינו את דאבון ליבנו הכבד מנושא.

חס ושלום ר' טוביה הערש, יהודי אף פעם לא מתייאש ואינו מאבד תקווה, אל תאמר שאינך מסוגל, האמן לי שאני חש היטב בצערך. אין יום שאינני נושא תפילה עבור משה בנימין בן פרומט שפריצא שישב במהרה בתשובה שלימה. לצערנו יש לי מעט מקרה כאלה בציבור שלנו. אך ידוע לי מסיפורים דומים שהלך חזר למוטב. אני לא אומר לך מה לעשות, בשביל זה באת לרבי שליט"א. און בוודאי שאסור לך להתייאש, הקב"ה יעזור לך שתראה ישועה בקרוב, אני רואה שהתפנה תורך. הנך יכול להיכנס.

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על ענייני התפילה

ר' יקותיאל המשיך במלאכתו. בזה אחר זה הגיעו עוד ועוד המבקשים להיכנס עם קוויטל קדוש פנימה. בחדר הגבאים הופיע בין הציבור - פייבוש בער.

איי איי פייבוש בער! פייבוש בער!...! זכרונות נושנים מימי קדם צפו ועלו במוחו של ר' יקותיאל, יחד למדו בחיידר ולאחר מכן בישיבה קטנה, 'למדו'...? לא כל כך מדויק, מאז היה פייבוש בער ילד צעיר הוא לא חשק בלימודים. הם היו למעמסה יתירה בעיניו, ר' יקותיאל נזכר כמה פעמים כי אומנם פייבוש בער היה די שקט ומעולם לא הפריע במהלך השיעורים, אך זאת כי היה עסוק בעצמו ובמשחקיו. כמה היה המלמד מנסה לשדל אותו ולהביאו אל המסלול, פעם

בדרכי נועם ופעם בדרך קשה, אך נראה היה כי לבו של פייבוש בער קשה כאבן, דרכי ההשתדלות הועילו לזמן קצר בלבד. פייבוש בער פשוט לא אהב בלשון המעטה את הלימודים, איכשהו הצליח לאחר פעילות רבה של עסקנים להיכנס לישיבה גדולה, אך לא עברה שנה והוא נפלט מהמקום. פייבוש בער מצא את עצמו ברחוב, אביו ר' נחום הצטייר מאוד על מעשיו אך לא היה בכוחו לעשות הרבה, אולם עמד מאוד על בנו שלכל הפחות לא יעזוב את חצר הרבי ואת החסידות. הרבי שליט"א היה מדי פעם משוחח עמו, לאחר תקופה קצרה מצא מקום עבודה שהביא לו הכנסה טובה, לאחר כמה שנים בנה את ביתו עם רעייתו בדומה לו. כיום פייבוש בער הוא איש עסקים מצליח, מתומכי המוסדות הקבועים בסכומים הגונים מדי חודש בחודשו.

שלום עליכם ר' יקותיאל, אה...! חבר ילדות...! איך העניינים? כנראה לא קלה עליך המלאכה, אני זוכר עוד את הגביא הקודם ר' מנדל זרח ז"ל היה תמיד אומר שלא נחשוב שעוסק במלאכה פשוטה, על אף שהעול הכבד האמיתי רובץ על כפיו הרבי שליט"א. אך גם הוא היה מודע להרבה מציאות של אנשי שלומנו וגם מחוצה להם שבאים יום יום לברכתו ועוזתו של רבינו שליט"א, כמובן שהוא שמר היטב על פיו, אך פעמים רבות לבו נכמר לנוכח הסיפורים שאינם פשוטים כלל וכלל - ר' יקותיאל אישר בהסכמה מלאה את דברי פייבוש בער.

באת היום להתיעץ עם הרבי שליט"א, אודות בני היקר מיילעך שמסיים בעוד כחצי שנה את לימודיו בישיבה קטנה, אינני יודע אם שמעת או לא. בני הוא מהמצוינים בשיעור ג', אני שומע עליו בשורות טובות ללא הרף ממגדי השיעור ומהמשגיחים שאינם גומרים עליו את ההלל. כולם מדברים עליו גדולות, הבודד מתמיד ושקין עצום, בעל כשרון נפלא. התפילות שלו לזהותו, בעל מידות טובות, הוא מסייע להרבה חברים בלימודם, פנינה יקרה בלי עין הרע. הוא מוסיף לימודים נוספים מעבר ללימודי הישיבה. בעוד כשנה או שתיים יקרה עתיד לסיים את הש"ס בעז"ה. האמת שאני לא יודע במה זכיתי לכך, אולי התפילות של רעייתי בהדלקת הנרות, בכל אופן כעת לפני הכניסה לישיבה גדולה ישנה התלבטות רצינית. קיבלנו בקשות מכמה וכמה ראשי ישיבות ומשגיחים שחפצים בכל מאודם שבני ילמד בישיבתם. הם הודיעו שמוותרים על שכן הלימוד ויכלבו שמילעך. כנס ליישיבה, האמת שזה לא משנה לי הרבה, הקב"ה חנן אותי בפרנסה בהרחבה, בני היקר בעצמו מתלבט בין שתיים ושלושה ישיבות מצוינות. הוחלט כי מה שהרבי יגיד כך נעשה.

הקב"ה יעזור שתמיד תרווה נחת דקדושה מבנך זה ומשאר ילדיך. בוודאי שמילעך יצליח בכל מה אשר יפנה. מעניין באמת מה הרבי יאמר ואינו ישיבה תזכה בו, בכל אופן שיהיה בהצלחה, בעוד כמה דקות תוכל להיכנס.

פייבוש בער הניח על השולחן סכום הגון עבור 'גבאי געלט'. והמתין לתורו.

שעת קבלת הקהל הסתיימה, בכל יום בסיום העבודה חש ר' יקותיאל מותש ומיוגע, אכן אין זו מלאכה פשוטה, אך היום היה נסער ומטולטל במיוחד, הרגיש כי חייב להיכנס אל הקודש פנימה ולהשיח את אשר על לבו.

- ילמדנו רבינו, תורה היא וללמוד אני צריך, הרבי יודע כי אינני מחטט בנושאים שאינם קשורים אלי, אך היום יצאתי מבולבל ונבוך, אבקש במטותא מכ"ק הרבי שליט"א שיעשה לי סדר בנידון.

מאז ומעולם יודעים אנו כי אחת החובות היסודיים והעיקריים כלפי צאצאיו - חובת החינוך. לתכנן בדרך התורה והיראה, זכה זורנו האחרון למודעות גבוהה בתחום זה, ישנם רבנים ומבני חינוך רבים וטובים שדורשים ומנחילים את הדרך הנכונה כיצד עלינו לחנך את בנינו ובנותינו.

מהיסודות העיקריים והמרכזיים שחוזרים על עצמם והערב בתחום החינוך, חובת נתינת דוגמה אישית, כולם מבהירים בטוב טעם כי ככל שנעביר את המסרים הטובים והמעולים ביותר, נלמד ונסביר עד כמה צריך ללמוד, להתפלל, לקיים מצוות בשמחה, או כל נושא אחר, אין דומה ואין תחליף לדוגמה אישית בהם נוהגים האב או האם בבית, ההנהגה האישית של ההורים מחנכת את הילדים יותר מהכל, לכאורה נכונים הדברים מאוד ומתקבלים על הדעת.

אולם היום ראיתי בעיני דברים הפוכים שגרמו לי לחשוב שמא עלינו לבחון את הדברים מחדש, היו פה היום שניים מאנשי שלומנו משני כיוונים הפוכים מן הקצה אל הקצה.

מצד אחד הופיע ר' טוביה הערש מחשובי ופארי קהילתנו. אברך יקר שעוסק בתורה ועבודת ה' מבוקר עד ערב, אציל המידות ועדין הנפש, לצדו עומדת זוגתו בדומה לא אשה יראת ה' ומחשבי המהונות במוסד בלנות. מי ידע לא? דווקא לזו הצדקה אלו תקום רעה כזו מתוך ביתם, מוישי' 'הבן יקר' מידרדר מיום והגיע עד שאול תחתיה, לבי נכמר לדאות את ר' טוביה הערש בצרתו, כמעט ובכיתי כשסיפר לי היום על חילול השבת בצורה מתריסה ונבזית של בנו מוישי', כמה צער להורים, לבני המשפחה ולכל קהילתנו.

לימות זאת הגיע היום פייבוש בער, אומנם נשמה טובה שואה לעזור ליהודים, אך אינו נחשב ל'צדיק גדול', כל לימודו במשך היום מסתכם בשיעור דף היומי בשעות הערב. תפילותיו לא נראים משתו מיוחד, הופעתו אינה משדרת צורה של יהודי חסידי ועובד ה', איני צריך לנחש הרבה כיצד נראה ביתו וצורת חינוך הילדים, על אף כל זאת, בנו מיילעך שונה ממנו מן המראה. כולו מוקשה זה טהור, פנינה יקרה של ממש, ראשי ישיבות טובים נאבקים מי יזכה במיילעך שיפאד את ישיבתם, כמובן שאיני צר עין ח' בהצלחתו של פייבוש בער, כה יתה לכל בית ישראל, אולם הסתירה המוחלטת והקיצונית בין שני המקרים אינה נותנת לי מנוח, כיצד ייתכן.

מכתבים למערכת

קוראים כותבים

לכבוד מנהלי המערכת הנכבדה של העלון הנפלא והיקר שוארי
מארת הקודש
שלום רב לכם
בכל חודש אני קורא בהשקפה את העלון הנפלא ובכל פעם אני
נדהם מחדש, איך אפשר לאצטט תוכן רב כל כך על נושא התפילה,
בכל פעם תוכן חדש אלא שכל וכן איווה, אין כפי די אילן להודות
לכם ולהכיר לכם טובה על המיוסוקים הרבים והאננינים שני אקבל
אם אכל עלון ולון, אשריכם, אשריכם, אשריכם!
רציתי להוסיף שתי הערות קצרות בקשר לשני עלונים.

האמת, זה בנוגע למה שהיה כתוב בעלון לחודש שבט באזור 'אבט אל התפילה', הסיפור השם
'האכיר את אקונו', הנושא היה שבחור אורא כי אשעאק לו בישיבה, והאסר שיצא מהסיפור,
שאשעאק רק אק לא יודעין מה הסיבה והאסרה שבאט לאוטו אקוט וכו', האסר היה חד וכו'.
למחרתה קראתי אשה אעניין שיכול להיות תוספת לנושא זה, ורציתי להעתיק זאת ולשלוח
לכם, העתקתי אילה באילה:

כדרכו אפאק לפאק, אט באותו היום הגיע ארן ראש הישיבה האסון רבי אהרן יהודה לבי שטיינאן
זי"ע לביקורת אצל רופא העיניים, ד"ר דיסטניק. הרופא ביצע את שלבי הבדיקה הראשונים
והקבועים, כאן הכנסת טיפות לעיניים, ובדיקות באכסיריות וכו'. בתוך כך הוא שואל את ארן ראש
הישיבה פונה אליו בשאלה: 'דוקטור, האם לא אשעאק קר?'
ד"ר דיסטניק לא הבין כלפי מה הדברים אאוריק, מה אעניין השעאק שלו לכאן? וראש הישיבה

האשיר והסביר: 'הרי אני לא ראשון, ולא האחרון, והאסר אצלך את הבדיקות הללו, יתכן שכבר
ביצעת אותם ואולי פאאיק, סביר להניח שאת האנ הבדיקות הללו אשעאאאות אונך ואינו
אזוררת אעניין רב. אבל דע לך, שאני! כשאני לומד תורה, אפילו אק אאזכור אל 'תוספות' אחד
אמה פאאיק, תהיה לי הנאה כל פעם אחד כאן בפאק הראשונה! זאת היא סאלת התורה, היא
נראית כחדשה ולא חלה בה כל שעאקו!

הערה שניה, בנוגע לעלון לחודש אדר, באסאר הראשון, הנושא היה ש"ע" אתנות לאכיונים זה
האזרן שאדק יהיה בשאמה, כי ע" נתינה לשני, הבן אדק שנותן פחות מושב אל אצא ויוצא
אאנוכיותו וכך הוא אילה שאח, אט כאן היה אסר חד וקולע.

חשבתי להוסיף אל זה כי השנה יצא לנו לראות את זה בפאק האשעל בירושלים, שהרי כידוע
אזנות אתנות לאכיונים צריך לקיים ביום שיש באותו יום שקוראים את האילה, וביום ראשון
אקייאיק אזנות אשמה ואשמה ואשמה אנות, ובכל זאת כל אי שהיה בירושלים יכול להעיד אד
כאן נשפאק אזנות רבות של כספי צדקה בשפע רב, בכל שנה אפשר לומר ששופאק זאת האלל
אזנות אתנות לאכיונים ויש להבין שכל הפאק יד נותנים לו, אבל למה בשנה כזו ביום ראשון?
אלל לפי מה שנכתב בעלון לפניך זה אובן, כי אצט נתינה צדקה, היא הסיבה שניה יותר
בשאמה, והיות ובינון זה היא אזנות שאמה, לכן נותנים צדקה לרוב.

בסיון האכתה אזנה לכם שוב אקרב לב אל העיונות הנפלאים שאנת כותבים, שהקבה יאזור
לכם ויתן לכם שפע רב ויתן לכם כוח רב לחזק את הרבים שנים רבות, והצלחה ארובה בכל
האנינים.

בכבוד רב והערכה רבה, מאיר י.

למערכת גיליון שוארי מארת הקודש, שלום וברכה
כחכרת הטוב וכהערכה רבה על הפעילות הקדושה שאנת עושין, אביע את תודתי בשורות הבאות:
שוב אני רוצה להודות לכם על התנן האענין שאתם אציעין להעניק.
ותאיד אני אמתאם ב"דברים אחרים" לחזקו לענין תפלה בכתובת.
מצאת לעת, אני אאצא אעם והנאה רבה מהאגאאות האקדות שלכם.
רבים אפתנו באדי חווין שנייין חייבים בכתובת הכנות.
יודע ואקשיש אני בכרוח חזק וקרבן רב להקפיד אט אל כל האזנות, אדקריכם.
מליץ שאעיות א"ל אל לב" פועלות ונכנסות בלפחות שלני.
שואפים להאשיר וללמד אמתאנים הינים ולשפא אותם כל ימי חיינו.
מבט אל התפלה, אמתאנים ואמתאנים אונתנו לקדשת תפלותינו.
רננו צדיקים, אורות צדיקי הדורות אקעירין ואלהים את נשאותינו.
תודה רבה אאסר לכם אעאק הלב אל התאסרותכת לאענגו.

האורה הקצרה והקולעת ב"ציודה לדרך" היא אנתת יקרת ארך.
קולכת הרק בהקצת דבר ה' וכבוד התפלה לקד ארף הדבר.
אזו יבאנו יאין אהט נאשיר לשאר אל קדשת התפלה לקד סדק ומרך.
דברית היקרים אהדקדים ואמתאנים אונתנו, שהתפלה אינה אכודת פך.
שתכנו להאשיר בהצלחה בלמאכת הקדש, בהרבה שלמה, אנתם אכרן.
באחיו אקרב לב, אאריך ואוקיר, י. e. n.

ציודה לדרך

ראוי לאדם שיעמד במקומות הנכבדים באימה ובידא והבתוספות קדשה, ויהיה מודא
שמים עליו בדבור ובמחשבה ובמעשה. על כן המספר שיחת חלון בבית המדרש או בבית
הכנסת אף שלא בשעת למוד ושלא בשעת תפלה, מסלק מודא שמים מעליו, והוא אסור
מוסיף על אסור של שיחת חלון.

של ה' הק' (וימא דהילולא - יאניסון) פר' ויצא. דרך חיים תוכחת מוסר - לט

הספר סבת אל התפילה

זוכים לנו לשמוע תדיר מהרבי אודות תחום הפרנסה, עד כמה תלויה הפרנסה באמונה,
הרבי חוזר ושוב על הפסוק 'ושלך על ה' יהבך והוא יכלכלך', ככל שנשליך את יבנו
וביטחוננו על הקב"ה, כך נראה יותר את ישועת ה' בהזמנת צורכנו. המציאות מוכיחה כי
ישנם רבים שעוסקים בהשתדלות באופן מועט ומוגבל ויש להם שפע גדול ומאידך ישנם
הבה שטורחים ועמלים לפרנסתם ביגיעה וזיע רב ובקושי רב מצליחים להגיע לכדי
מחייתם. הרי לנו כי הכל תלוי מן השמיים. ההשתדלות היתירה לא מניבה תוצאות גדולות
יותר.

אך האם ייתכן כי גם דרכי החינוך פועלים בצורה כזאת, וכי ניתן לומר שסיבת ההשתדלות
לא תואמת את התוצאות. מצד אחד, כך בדיוק ראיתי היום באופן מוחשי ומוחלט. אך מאידך,
בל נזכר להתעלם מפסוקים ומאמרים חז"ל הק' ודברי גדולי הדורות על האחריות
הגבוהה וחובת החינוך המוטלים עלינו. אני נסער ונבוך כיצד עלינו להתייחס לשאלה
סבוכה זו.

- שאלה קשה שאלת ר' יקותיאל, שאלה שמציקה ומטרירה רבים, הורים עומדים נבוכים
ומטוטלים לנוכח בן או בת שסרו מהדרך ומעידו מהמסלול, הם כואבים ומייסרים את
עצמם, היכן שגיגו, במה טעינו, שמא איננו ראויים לחנך ועוד מחשבות מסוג זה, ופעמים
רבות אכן אין זה באשמתם כלל וכלל. לפעמים חבר מהישיבה הסיט את הבן לכיוונים
שאינם רצויים וייתכנו סיבות נוספות שאינם תלויים בהם, לעומת זאת כפי שראויים מקרים
לא מעטים כי ילדים להורים שאינם 'צדיקים גדולים' כ"כ, עולים ומתעלים ומגיעים לפסגת
הצלחה ועליה רוחנית גבוהה, איך זה ייתכן וכיצד זה קרה, אין בכוחנו לדעת, צדיקים אמרו
כי ייתכן וזו תוצאה מדמעות של סבתא מלפני שנים רבות בעת הדלקת נרות שבת על
צאצאים טובים, היות שאין תפילה שבה ריקם, השפיעו תחנונים הזכרים מעומק הלב
להעלות רוח טהרה על הנכד ולהעלות אותו לדרך המלך.

אך אם כן, מתעצמת שוב השאלה ששאלת, שמא כל ההשקעה בחינוך היא על דרך
ההשתדלות בלבד, באותה מידה שעלינו להשתדל בענייני פרנסה ושאר צורכנו הגשמיים?
התשובה לכך - לא ולא! ודאי ובטוח שעלינו לעשות ככל יכולתנו על מנת לחנך את
צאצאינו לדרך התורה ולהחזיר בליבם יראת שמים, לבטח גם צודקים כל האומרים כי חלק
יסודי היא הדוגמא האישית המוחשית שההורים נותנים לילדיהם

נמצאים אהנו בעיצומם של ההכנות לקראת חג הפסח הקרב ובא עלינו לטובה שהוא
ראש לכל המועדות, שים לב שבכל שלושת הרגלים מוצאים אנו את נושא העברת הדברים
לדורות הבאים שהוא חלק יסודי במהות המועד, חג הפסח - 'והגדת לבנך', חג השבועות בו
היה מעמד הר סיני וקבלת התורה - 'והודעתם לבניך ולבני בנית', יום אשיר עמדת לפני ה'
אלקדך בחרב', חג הסוכות - 'למען ידעו דרתיכם כי בסקות הושבתי את בני ישראל', אולם
בחג הפסח בולט הדבר במיוחד שוב ושוב, עוד קודם יציאת מצרים צוה השי"ת את משה
'למען תספר באזני בנך ובן בנת את אשר התעללתי במצרים', וכנגד ארבעה בני דברה
תורה, כיצד ומתי ומה הדרך הנאותה להעביר את יסודות האמונה הנלמדים מיציאת מצרים.
חז"ל קבעו לנו את עניין החינוך כדבר בסיסי ויסודי, אין מנוס ממצווה זו ואין אפשרות
להתחמק מחובה קדושה זו.

אולם כדי להגיע אותך וליישב מעט את הדברים על הלב, שים לב לדבר ברוח' בדרך כלל
התוצאות ברורות - כמו שכל ילד מבין כי מגפן לא צומח אהנים ומעץ תפוחים לא יוצאים
אגסים, כמו כן על פי הרוב המוחלט, אכן ניכרים הצאצאים על פי חינוך ההורים, זו המציאות
ואי אפשר להתעלם מכך, איני צריך להביא דוגמאות רבות לכך, צא ולמד וראה בעצמך.
במקרה הקשה שממנו הודעזעת, אין זה קרה לר' טוביה הערש שלבטח חנין היטב את
ילדיו כיאות, ובכל זאת בנו הגיע לדיוטא תחנונה כל כך, השאלה אכן זועקת, מציקה
ומטרירה, אך שכחת ששאר בניו ובנותיו מחונכים כראוי וניכר עליהם היטב כי הם ילדיו של
ר' טוביה הערש ורעייתו, אעצור כאן בדוגמא החיובית ודל.

נסה נא לתאר ר' יקותיאל, כיצד היית אתה מתנהג אילו לא היית נולד להורך היקרים
שהשקיעו את מיטב מרצם ומאודם למען חינוך צאצאיהם, כמה היה עליך לעמול ולהתייעץ
להגיע לדרך סלולה, אילו היה עליך להתחיל הכל מהתחלה, כמו כן בוודאי תשתדל גם אתה
להנחיל לילדיך את החינוך הטוב ביותר.

איני צריך לתאר לך עד כמה הנני משתדל לעודד את בני קהילתנו הק' אודות חומר
האיסור של שיחה בשעת התפילה מרישא ועד גמירא, בכל עת מצאו הנושא הזה עולה שוב
ושוב, ועם כל זאת ניתן לראות הבדל עצום בין הקהל, ישנם שחונכו על כך בהיותם צעירים,
הוריהם או מלמדיהם עמדו על כך והנחילו להם את חשיבות העניין, להם אין כל ניסיון
בנושא, מאידך אלה שלא חונכו על זה עומדים בניסיונות חוזרות ונשנות.

אילו היו שומעים לעצתי, כל אבא רוצה בכל לבו את הטוב ביותר בשביל ילדיו, הן
בשמיית הן ברוחניות, עבור זה הוא מוכן להתאמץ ולהתייעץ, מקווה ומייחל בכל לבו
להוציא ואזכה שילדי יהיו יראי שמים ועוסקים בתורה ומצוות אף יותר ממני. הצעה טובה
יש לי עבורם, עשו נא חסד עם צאצאיהם והנחילו להם את הנושא הקדוש והיקר הזה, חנכו
אותם מגיל צעיר לשמור על קדושת התפילה, וכמובן כפי שדיברנו היום הטוב ביותר היא
הדוגמא האישית והמוחשית של התנהגות ההורים, גם בתחום זה גם אנו זה באל לבם בקושי,
עשו נא עבור ילדיכם היקרים את המאמץ ושימרו על זה מכל שמר, הקפידו על שמירת
שתיקה בכל שעת התפילה מתחילתה ועד סופה, כך תעניקו את החינוך הטוב והמועיל
ביותר לצאצאיהם שיהיו מחונכים ומורגלים בשמירת כבוד בית המדרש וכבוד התפילה
לכבוד השי"ת, עתה בחג הפסח - חג החינוך ליסודות האמונה והדת, הוא הזמן הנכון והראוי
לכך, אאחל לכולם שיהיה בהצלחה מרובה בעזרת השם יתברך.

גיליון זה נתרם ע"י ידידנו ומכובדנו

הרה"ג אהרן אקר שליט"א

מחבר ספר 'משפטי אהרן', דומ"צ בבני ברק

לע"נ בנו הבחור החשוב והיקר שלום נח ז"ל

ת. נ. צ. ב. ה.

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'

לחיזוק והתעוררות בעניין שמירת הדיבור בשעת התפילה

הזכויות הרבות שמורות למעתיקים והמפיצים לזכות את הרבים

פקס: 03-6180410 • דוא"ר: shmh5775@gmail.com